

Kaw?a C-281/06

Hans-Dieter Jundt u Hedwig Jundt

vs

Finanzamt Offenburg

(talba g?al de?i?joni preliminari mressqa mill-Bundesfinanzhof)

“Libertà li ji?u pproduti servizzi — Attività ta’ tag?lim fuq ba?i part-time — Kun?ett ta’ ‘?las’ — Allowances g?al spejje? professjonali — Le?i?lazzjoni dwar e?enzjoni mit-taxxa — Kundizzjonijiet — ?las mog?ti minn università nazzjonal”

Konklu?jonijiet ta’ l-Avukat ?enerali M. Poires Maduro, ippre?entati fl-10 ta’ Ottubru 2007

Sentenza tal-Qorti tal-?ustizzja (It-Tielet Awla) tat-18 ta’ Di?embru 2007

Sommarju tas-sentenza

1. *Libertà li ji?u pproduti servizzi — Dispo?izzjonijiet tat-Trattat — Kamp ta’ applikazzjoni*
(L-ewwel paragrafu ta’ l-Artikolu 45 KE; Artikoli 49 KE u 50 KE)

2. *Libertà li ji?u pproduti servizzi — Restrizzjonijiet — Le?i?lazzjoni fiskali*
(Artikolu 49 KE)

1. Attività ta’ tag?lim e?er?itata minn persuna taxxabbi fi Stat Membru fis-servizz ta’ persuna ?uridika rregolata mid-dritt pubbliku, b?alma hija università, li tkun tinsab fi Stat Membru ie?or, taqa’ fil-kamp ta’ applikazzjoni ta’ l-Artikolu 49 KE anki jekk tkun e?er?itata fuq ba?i part-time jew fuq ba?i kwa?i volontarja.

Fil-fatt, il-fattur de?i?iv li jqieg?ed attività fil-kamp ta’ applikazzjoni tad-dispo?izzjonijiet tat-Trattat dwar il-libertà li ji?u pproduti servizzi huwa n-natura ekonomika tag?ha, ji?ifieri li l-attività ma tkunx e?er?itata bla ?las. Mill-banda l-o?ra, mhuwiex me?tie?, f’dan ir-rigward, li l-prestatarju tas-servizz ikollu l-g?an li jag?mel profit. Barra minn hekk, il-fatt li l-attività ta’ tag?lim bi ?las ti?i e?er?itata f’isem università, persuna ?uridika rregolata mid-dritt pubbliku, m’g?andux l-effett li jo?ro? is-servizz mog?ti mill-kamp ta’ applikazzjoni ta’ l-Artikolu 49 KE, peress li l-attività fis-servizz pubbliku ta’ tag?lim fl-università ma jaqg?ux fil-kamp ta’ applikazzjoni tad-deroga prevista fl-ewwel paragrafu ta’ l-Artikolu 45 KE, ikkunsidrat flimkien ma’ l-Artikolu 50 KE, safejn din id-deroga g?andha tkun limitata g?all-attivitàjet li, fihom infushom, jikkostitwixxu parte?ipazzjoni diretta u spe?ifika fl-e?er?izzju ta’ l-awtorità pubblika.

(ara l-punti 32-33, 35, 37-39 u d-dispo?ittiv 1)

2. Ir-restrizzjoni g?al-libertà li ji?u pproduti servizzi li tirri?ulta mill-fatt li le?i?lazzjoni nazzjonalí tirri?erva l-applikazzjoni ta’ e?enzjoni mit-taxxa fuq id-d?ul g?all-?lasijiet mag?mula, b?ala korrispettiv g?al attività ta’ tag?lim e?er?itata fuq ba?i part-time, minn universitajiet, persuni ?uridi?i rregolati mid-dritt pubbliku, stabiliti fit-territorju nazzjonalí, u ti??ad din l-e?enzjoni meta dawn il-?lasijiet isiru minn università stabilita fi Stat Membru ie?or, mhijex i??ustifikata min?abba

ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali.

Fil-fatt, le?i?lazzjoni b?al din li tapplika bl-istess mod g?a?-?ittadini nazzjonali u g?all-barranin li je?er?itaw attivitajiet fis-servizz ta' persuni ?uridi?i nazzjonali rregolati mid-dritt pubbliku, to?loq trattament anqas favorevoli g?as-servizzi pprovduti lil destinatarji li jinsabu fi Stati Membri o?ra meta mqabbel mat-trattament irri?ervat g?al dawk mog?tija fit-territorju nazzjonali. L-imsemmija restrizzjoni g?al-libertà li ji?u pprovduti servizzi ma tistax tkun i??ustifikata abba?i tal-promozzjoni tat-tag?lim, tar-ri?erka u ta' l-i?vilupp safejn tippre?udika l-libertà ta' l-g?alliema li je?er?itaw l-attività tag?hom fuq ba?i part-time li jag??lu l-post fejn jiprovdu s-servizzi tag?hom fi ?dan il-Komunità ming?ajr ma ?ie stabbilit li, sabiex jintla?aq l-allegat g?an ta' promozzjoni tat-tag?lim, huwa me?tie? li l-benefi??ju ta' l-e?enzjoni mit-taxxa in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ji?i rri?ervat g?al dawk il-persuni taxxabbli biss li je?er?itaw attività ta' tag?lim fuq ba?i part-time fl-universitajiet li jinsabu fit-territorju nazzjonali. Barra minn hekk, din ir-restrizzjoni ma' tistax ti?i ??ustifikata min?abba l?-tie?a li ti?i assigurata l-koerenza tas-sistema fiskali peress li, mill-perspettiva tas-sistema fiskali, ma te?istix rabta diretta bejn l-e?enzjoni mit-taxxa ta' l-allowances g?al spejje? professionali mog?tija minn universitajiet nazzjonali u kumpens g?al dan il-vanta?? permezz ta' taxxa partikolari.

Barra minn hekk, il-fatt li l-Istati Membri huma kompetenti sabiex jidde?iedu huma stess dwar l-organizzazzjoni tas-sistema edukattiva tag?hom mhuwiex ta' natura li jag?mel kompatibbli mad-dritt Komunitarju l-imsemmija le?i?lazzjoni nazzjonali li tirri?erva l-benefi??ju ta' e?enzjoni mit-taxxa g?all-persuni taxxabbli li je?er?itaw attivitajiet fis-servizz ta' jew f?isem universitajiet pubbli?i nazzjonali. Din il-le?i?lazzjoni mhijiex mi?ura li tikkon?erna l-kontenut tat-tag?lim jew l-organizzazzjoni tas-sistema edukattiva, imma hija mi?ura fiskali ta' natura ?enerali li tag?ti vanta?? fiskali meta individwu jiddedika ru?u g?al attivitajiet li minnhom tibbenefika l-komunità in ?enerali. Anki jekk tali le?i?lazzjoni tikkostitwixxi mi?ura marbuta ma' l-organizzazzjoni tas-sistema edukattiva, hija xorta wa?da tibqa' inkompatibbli mat-Trattat safejn taffettwa l-g?a?la ta' l-g?alliema li je?er?itaw l-attività tag?hom fuq ba?i part-time fir-rigward ta' fejn joffru s-servizzi tag?hom.

(ara l-punti 54, 56-57, 61, 69, 71, 73, 83-85, 88-89 u d-dispo?ittivi 2-3)

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tielet Awla)

18 ta' Di?embru 2007 (*)

"Libertà li ji?u pprovduti servizzi – Attività ta' tag?lim fuq ba?i part time – Kun?ett ta' ?las' – Allowances g?al spejje? professionali – Le?i?lazzjoni dwar e?enzjoni mit-taxxa – Kundizzjonijiet – ?las mog?ti minn università nazzjonali "

Fil-kaw?a C?281/06,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skond l-Artikolu 234 KE, imressqa mill-Bundesfinanzhof (il-?ermanja), permezz ta' de?i?joni ta' l-1 ta' Marzu 2006, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fit-28 ta' ?unju 2006, fil-pro?edura

Hans-Dieter Jundt,

Hedwig Jundt

vs

Finanzamt Offenburg,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tielet Awla),

komposta minn A. Rosas, President ta' l-Awla, J. N. Cunha Rodrigues, J. Klu?ka, P. Lindh u A. Arabadjiev, Im?allfin,

Avukat ?enerali: M. Poires Maduro,

Re?istratur: R. Grass,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

- G?al H.-D. u H Jundt, minn H.-D. Jundt, Rechtsanwalt,
- g?all-Gvern ?ermani?, minn M. Lumma, b?ala a?ent,
- g?all-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, minn E. Traversa u W. Mölls, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet ta' l-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta ta' l-10 ta' Ottubru 2007,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni ta' l-Artikolu 59 tat-Trattat KEE (li sar l-Artikolu 59 tat-Trattat KE, li mbag?ad, wara emenda, sar l-Artikolu 49 KE) u ta' l-Artikolu 128 tat-Trattat KEE (li, wara emenda, sar l-Artikolu 126 tat-Trattat KE, li mbag?ad sar l-Artikolu 149 KE).

2 Din it-talba ?iet ippre?entata fil-kuntest ta' kaw?a bejn H.-D. u H. Jundt (iktar 'il quddiem il- "konju?i Jundt"), residenti fil-?ermanja, u l-Finanzamt Offenburg, dwar ir-rifjut min-na?a ta' dan ta' l-a??ar li jie?u in kunsiderazzjoni, b?ala d?ul e?entat mit-taxxa fuq id-d?ul g?as-sena fiskali 1991, allowances g?al spejje? professjonali mog?tija fir-rigward ta' l-e?er?izzju fuq ba?i part time ta' attivit?ta' tag?lim f'universit? stabbilita fi Stat Membru ie?or peress li l-le?i?lazzjoni nazzjonali dwar it-taxxa fuq id-d?ul kienet tirri?erva l-applikazzjoni ta' din l-e?enzjoni g?all-?lasijiet mog?tija minn korpi ?ermani?i rregolati mid-dritt pubbliku.

Il-kuntest ?uridiku nazzjonali

3 L-ewwel sentenza ta' l-Artikolu 1(1) tal-li?i dwar it-taxxa fuq id-d?ul, fil-ver?joni tag?ha applikabbi fid-data ta' meta se??ew il-fatti fil-kaw?a prin?ipali (Einkommensteuergesetz, iktar 'il quddiem l- "EStG"), tipprovdi li l-persuni naturali li g?andhom id-domi?ilju jew ir-residenza normali tag?hom fil-?ermanja huma kompletament su??etti g?at-taxxa fuq id-d?ul.

4 Skond I-Artikolu 2(2) ta' I-EStG, id-d?ul huwa kompost jew mill-profitt, jew mill-bilan? li jibqa' mill-?lasijiet mog?tija fir-rigward ta' I-ispejje? professjonal.

5 Il-punt 26 ta' I-Artikolu 3 ta' I-EStG, li jinsab fit-taqsim ta' din il-li?i ddedikata g?ad-“d?ul e?entat”, jiprovdi kif ?ej:

“Huma e?entati:

[...]

26. I-allowances g?al spejje? professjonal g?all-attivitajiet fuq ba?i part time ta' tag?lim, ta' formazzjoni, ta' edukazzjoni jew ta' attivitajiet o?ra fuq ba?i part time komparabbli, attivitajiet fuq ba?i part time ta' natura artistika jew ta' kura g?all-persuni anzjani, morda jew b'di?abbiltà fis-servizz ta' jew f'isem persuna ?uridika nazzjonali rregolata mid-dritt pubbliku jew fis-servizz ta'/f'isem istituzzjoni koperta mill-punt 9 ta' I-Artikolu 5(1) tal-li?i dwar it-taxxa fuq persuni ?uridi?i (Körperschaftssteuergesetz) li tkun inti?a sabiex tippromwovi g?anijiet ta' utilità pubblica, ta' filantropija jew g?anijiet ekkle?jasti?i [Artikoli 52 sa 54 tal-kodi?i tat-taxxi (Abgabenordnung)]. Huma kkunsidrati b?ala allowances g?al spejje? professjonal, d?ul ri?evut fir-rigward ta' I-attivitajiet deskrittli fl-ewwel sentenza li I-ammont tieg?u ma jaqbi?x DEM 2 400 fis-sena [...]"

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

6 Il-konju?i Jundt huma ntaxxati flimkien fir-rigward tat-taxxa fuq id-d?ul fil-?ermanja. Filwaqt li, b?ala attività prin?ipali tieg?u, is-Sur Jundt je?er?ita I-professjoni ta' avukat fil-?ermanja, fejn huwa residenti, fl-1991 huwa ta korsijiet fl-università ta' Strasbourg g?al 16-il sieg?a li fir-rigward tag?hom ir?ieva I-ammont gross ta' FRF 5 760 (li kien jikkorrispondi g?al DEM 1 612).

7 Fl-avvi? ta' impo?izzjoni g?as-sena fiskali 1991, il-Finanzamt Offenburg issu??etta dan I-ammont gross g?at-taxxa fuq id-d?ul.

8 Il-konju?i Jundt sostnew li dan I-ammont kelli ji?i e?entat mit-taxxa fuq id-d?ul in konformità mal-punt 26 ta' I-Artikolu 3 ta' I-EStG. Huma jqisu li huwa kuntrarju g?ad-dritt Komunitarju li I-applikazzjoni ta' din I-e?enzjoni ti?i limitata g?all-?lasijiet mog?tija minn korpi ?ermani?i rregolati mid-dritt pubbliku.

9 Peress li I-ilment tag?hom kontra d-de?i?joni tal-Finanzamt Offenburg u r-rikors tag?hom quddiem il-Finanzgericht ?ew mi??uda, il-konju?i Jundt ressqu appell limitat fuq punt ta' dritt quddiem il-Bundesfinanzhof.

10 Il-Bundesfinanzhof tqis li s-Sur Jundt kien ikun jista' jibbenefika mill-e?enzjoni prevista fil-punt 26 ta' I-Artikolu 3 ta' I-EStG li kieku kien e?er?ita I-attività tieg?u f'università, persuna ?uridika rregolata mid-dritt pubbliku, ?ermani?a u mhux f'università ta' Stat Membru ie?or. Sabiex ji?i ddeterminat jekk tali le?i?lazzjoni hijiex kompatibbli mad-dispo?izzjonijiet tad-dritt Komunitarju dwar il-libertà li ji?u pprovduti servizzi, dik il-qorti tqis li huwa me?tie? li tag?mel tliet domandi preliminari.

11 L-ewwel nett, hija g?andha dubju dwar jekk attività e?er?itata fuq ba?i part time b?ala g?alliem fis-servizz ta' università taqax fil-kamp ta' applikazzjoni tad-dispo?izzjonijiet dwar il-libertà li ji?u pprovduti servizzi safejn mhuwiex ?ert jekk is-somom li jistg?u ji?u e?entati ta?t il-punt 26 ta' l-Artikolu 3 ta' l-EStG verament jikkostitwixxux ?las. Skond din id-dispo?izzjoni, id-d?ul e?entat g?andu n-natura ta' "allowances g?al spejje? professionali", b'tali mod li tag?ti l-impressjoni li qieg?da tirreferi g?al sempli?i kumpens g?all-ispejje? marbuta ma' l-e?er?izzju ta' l-attività kk?ernata.

12 It-tieni nett, il-Bundesfinanzhof g?andha dubju dwar jekk, jekk ikun il-ka?, ir-restrizzjoni g?al-libertà li ji?u pprovduti servizzi li tirri?ulta mill-punt 26 ta' l-Artikolu 3 ta' l-EStG tistax ti?i ??ustifikata. Hija tikkunsidra li jista' je?isti interess le?ittimu li l-vanta?? fiskali ji?i limitat g?all-attivitàjet imwettqa fis-servizz ta' jew f?isem persuni ?uridi?i ?ermani?i rregolati mid-dritt pubbliku.

13 Skond il-Bundesfinanzhof, din il-?ustifikazzjoni tista' tinsab fil-koerenza tas-sistema fiskali nazzjonali, kif irrikonoxxiet il-Qorti tal-?ustizzja fis-sentenzi tat-28 ta' Jannar 1992, Bachmann (C-204/90, ?abra p. I-249), u II-Kummissjoni vs II-Bel?ju (C-300/90, ?abra p. I-305). Hija tqis li, fil-kaw?a prin?ipali, te?isti rabta diretta bejn, minn na?a, l-attività ta' tag?lim fis-servizz ta' persuna ?uridika ?ermani?a rregolata mid-dritt pubbliku u, min-na?a l-o?ra, l-e?enzjoni mit-taxxa fuq id-d?ul. Dan il-vanta?? fiskali jing?ata biss min?abba l-fatt li l-persuna taxxabbi tipprovdi servizz partikolari, fuq ba?i kwa?i volontarja, lill-komunità li timponi t-taxxa u min?abba li din il-persuna taxxabbi, permezz tas-servizz tag?ha, tiffranka ?erti doveri lil din il-komunità. Li kieku l-persuna taxxabbi ma kinitx tipprovdi dan is-servizz, l-amministrazzjoni fiskali kien ikollha, teoretikament, i??id it-taxxa sabiex tiffinanzja l-ispejje? marbuta mat-tag?lim li kieku kienu jkunu iktar g?olja. Skond il-Bundesfinanzhof, il-punt 26 ta' l-Artikolu 3 ta' l-EStG huwa bba?at fuq relazzjoni re?iproka fejn l-awtorità fiskali tirrinunzia mit-taxxa b'rikonoxximent tal-provvista ta' servizz mill-persuna taxxabbi.

14 Fl-a??ar nett, safejn huma involuti attivitajiet ta' tag?lim, il-Bundesfinanzhof g?andha dubju dwar jekk le?i?lazzjoni b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali taqax fil-kuntest tal-libertà li t-Trattat KE j?alli b'mod espli?itu f?idejn l-Istati Membri, ji?ifieri l-libertà, u r-responsabbiltà, li jorganizzaw it-tag?lim. Peress li, skond dik il-qorti, din il-libertà ma tinkludix biss l-obbligu li ji?i ppjanat il-finanzjament tas-sistema ta' tag?lim nazzjonali, i?da anki l-possibbiltà li l-mi?uri fiskali inti?i sabiex jinkora??ixtu t-tag?lim ji?u limitati g?all-attivitàjet "nazzjonali", hija xxaqleb favur il-konklu?joni li ma je?istix ostakolu g?al-libertà li ji?u pprovduti servizzi. It-tielet domanda tag?ha tikkon?erna l-impatt ta' l-Artikolu 126 KE fuq il-konstatazzjoni ta' restrizzjoni mhux ?ustifikata g?al-libertà li ji?u pprovduti servizzi.

15 F'dawn i?-?irkustanzi, il-Bundesfinanzhof idde?idiet li tissospendi l-pro?edimenti quddiemha u li tag?mel id-domandi preliminari seguenti lill-Qorti tal-?ustizzja:

"1) L-Artikolu 59 tat-Trattat KE [...] g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-kamp ta' applikazzjoni tieg?u jinkludi wkoll l-attivitàjet e?er?itati fuq ba?i part time b?ala g?alliem fis-servizz ta' jew f?isem persuna ?uridika rregolata mid-dritt pubbliku (università) meta, g?al din l-attività e?er?itata fuq ba?i kwa?i volontarja, ting?ata biss allowance g?al spejje? professionali?

2) Fil-ka? ta' risposta affermattiva g?all-ewwel domanda: ir-restrizzjoni g?al-libertà li ji?u pprovduti servizzi li tirri?ulta mill-fatt li l-allowances mhumix e?entati mit-taxxa ?lief jekk dawn jing?ataw minn persuni ?uridi?i nazzjonali rregolati mid-dritt pubbliku (fil-ka? in e?ami, il-punt 26 ta' l-Artikolu 3 ta' l-EStG) hija ??ustifikata min?abba l-fatt li l-vanta?? fiskali nazzjonali g?andu l-unika ba?i tieg?u fil-fatt li l-attività hija e?er?itata favur persuna ?uridika nazzjonali rregolata mid-dritt pubbliku?

3) Fil-ka? ta' risposta negattiva g?at-tieni domanda: fid-dawl tar-responsabbiltà li I-Istati Membri g?andhom f'dan ir-rigward, I-Artikolu 126 tat-Trattat KE [...] g?andu ji?i interpretat fis-sens li jawtorizza le?i?lazzjoni fiskali li (b?all-punt 26 ta' I-Artikolu 3 ta' I-EStG f'dan il-ka?) hija inti?a sabiex tassisti l-organizzazzjoni tat-tag?lim billi tikkomplementaha?"

Fuq id-domandi preliminari

16 Prelimarjament, g?andu ji?i kkonstatat li, fid-dawl ta?-irkustanza li I-fatti li wasslu g?all-kaw?a prin?ipali se??ew qabel I-1 ta' Novembru 1993, ji?ifieri qabel id-d?ul fis-se?? tat-Trattat dwar I-Unjoni Ewropea, iffirmat f'Maastricht fis-7 ta' Frar 1992, I-interpretazzjoni mitluba mill-qorti tar-rinviju tikkon?erna, fil-verità, I-Artikoli 59 u 128 tat-Trattat KEE u mhux I-Artikoli 59 u 126 tat-Trattat KE.

17 Kif indikat ?ustament il-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej fl-osservazzjonijiet bil-miktub tag?ha, din i?-irkustanza mhijiex determinanti g?ar-risposta li g?andha ting?ata lill-qorti tar-rinviju.

18 Fil-fatt, minn na?a, fl-essenza tieg?u, il-qofol tal-prin?ipju tal-libertà li ji?u pprovduti servizzi ma nbidilx mit-Trattati ta' Maastricht u ta' Amsterdam.

19 Min-na?a l-o?ra, I-Artikolu 128 tat-Trattat KEE jikkon?erna I-formazzjoni vokazzjonali, li minnha jag?mel parti t-tag?lim universitarju (ara s-sentenzi tat-2 ta' Frar 1988, Blaizot *et al.*, 24/86, ?abra p. 379, punti 15 sa 20; tat-30 ta' Mejju 1989, II-Kummissjoni vs II-Kunsill, 242/87, ?abra p. 1425, punt 25; tas-7 ta' Lulju 2005, II-Kummissjoni vs L-Awstrija, C-147/03, ?abra p. I-5969, punt 33, u tal-11 ta' Jannar 2007, Lyyski, C-40/05, ?abra p. I-99, punt 29). Safejn I-Artikolu 126 tat-Trattat KE ?ie essenzjalment invokat min?abba I-kompetenza ta' I-Istati Membri fir-rigward tal-kontenut tat-tag?lim u ta' I-organizzazzjoni tas-sistema edukattiva kif ukoll min?abba I-g?anijiet tal-politika Komunitarja fis-settur tat-tag?lim, g?andu ji?i osservat li, fid-data li fiha se??ew il-fatti fil-kaw?a prin?ipali, I-Istati Membri kienu kompetenti fir-rigward ta' I-organizzazzjoni ta' I-edukazzjoni u tal-politika tat-tag?lim, kif jirri?ulta mis-sentenza tat-13 ta' Frar 1985, Gravier (293/83, ?abra p. 593, punt 19), u li I-politika Komunitarja fis-settur tat-tag?lim kienet di?à inti?a sabiex tiffa?ilita I-mobilità ta' I-g?alliem.

20 La darba ?ew ippre?i?ati dawn il-punti, id-dispo?izzjonijiet rilevanti tat-Trattat ser ji?u identifikati skond il-ver?joni tag?hom applikabbli wara I-1 ta' Mejju 1999.

Fuq I-ewwel domanda

21 Permezz ta' I-ewwel domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju qieg?da essenzjalment tistaqsi jekk attività ta' tag?lim e?er?itata minn persuna taxxabbi ta' Stat Membru fis-servizz ta' persuna ?uridika rregolata mid-dritt pubbliku, f'dan il-ka? università, li tinsab fi Stat Membru ie?or, taqax fil-kamp ta' applikazzjoni ta' I-Artikolu 49 KE anki jekk tkun e?er?itata fuq ba?i part time jew fuq ba?i kwa?i volontarja.

Osservazzjonijiet sottomessi lill-Qorti tal-?ustizzja

22 Il-konju?i Jundt, il-Gvern ?ermani? u I-Kummissjoni jikkunsidraw li I-attivitàjet e?er?itati, fuq ba?i part time, b?ala g?alliem f'università jikkostitwixxu servizzi fis-sens ta' I-Artikolu 50 KE, ji?ifieri attività eknomika e?er?itata, b?ala regola ?eneral, bi ?las.

23 Il-konju?i Jundt josservaw li I-punt 26 ta' I-Artikolu 3 ta' I-EStG stess jiddefinixxi I-“allowances g?al spejje? professjonal” b?ala “d?ul” u li, fil-ver?joni attwali ta' din id-dispo?izzjoni, m'g?adhiex tintu?a I-klassifikazzjoni ta' “allowances g?al spejje? professjonal” i?da dik ta' “d?ul minn attivitajiet professjonal fuq ba?i part time ”.

24 Skond il-Gvern ?ermani?, il-kamp ta' applikazzjoni ta' I-Artikolu 49 KE jkopri anki I-attivitajiet e?er?itati fuq ba?i part time u fuq ba?i kwa?i volontarja b?ala g?alliem fis-servizz ta' jew f'isem persuna ?uridika rregolata mid-dritt pubbliku b?alma hija università, li fir-rigward tag?hom jing?ataw allowances g?al spejje? professjonal. Il-karatteristika partikolari ta' dawn I-attivitajiet ekonomi?i hija li I-g?an tag?hom mhuwiex li jsir profitt, i?da sempli?ement li ji?u rkuprati I-ispejje? marbuta mag?hom.

25 Il-Kummissjoni tosserva li d-dubji tal-Bundesfinanzhof dwar I-e?istenza ta' ?las huma bba?ati fuq I-u?u, fid-dispo?izzjoni nazzjonali in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, ta' I-espressjoni “allowances g?al spejje? professjonal” li tissu??erixxi ?las li ma jaqbi?x I-ammont ta' I-ispejje? involuti u n-nuqqas ta' profitt. Issa, skond il-Kummissjoni, pagament ma jitlifx in-natura ta' “?las” tieg?u g?as-sempli?i ra?uni li ma jippermettix li jsir profitt. Skond I-Artikolu 50 KE, sabiex ikun hemm attività ekonomika, huwa me?tie? biss li jkun hemm ?las u mhux profitt.

26 Il-Kummissjoni ssostni li, f'kull ka?, il-kaw?a prin?ipali u I-le?i?lazzjoni in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma jikkon?ernawx ?las li sempli?ement ikopri I-ispejje? involuti. Fil-fatt, li kieku I-?las mog?ti mill-università ta' Strasbourg kien sempli?ement ikopri I-ispejje? tas-Sur Jundt marbuta mat-twettiq ta' I-attivitajiet ta' tag?lim tieg?u, dan ta' I-a??ar ma kienx jinvoka I-punt 26 ta' I-Artikolu 3 ta' I-EStG sabiex jitlob I-e?enzjoni tas-somom ri?evuti peress li I-applikazzjoni tar-regoli normali ta' I-EStG kienet tkun di?à wasslet g?all-e?enzjoni ta' I-attività tieg?u.

27 Skond il-Kummissjoni, il-punt 26 ta' I-Artikolu 3 ta' I-EStG jikkonferixxi pre?i?ament vanta?? fiskali fuq il-persuna taxxabbi meta d-d?ul ikun iktar mill-ispejje? u b'hekk din il-persuna jibqg?alha d?ul nett, ji?ifieri “profitt”.

Ir-risposta tal-Qorti tal-?ustizzja

28 Sabiex ji?i ddeterminat jekk attività b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali taqax fil-kamp ta' applikazzjoni ta' I-Artikolu 49 KE, g?andu, fl-ewwel lok, ji?i mfakkar li I-kun?ett ta' “servizzi” fis-sens ta' I-ewwel paragrafu ta' I-Artikolu 50 KE jimplika li huma involuti “servizzi normalment mog?tija bi ?las” (sentenza tat-22 ta' Mejju 2003, Freskot, C-355/00, ?abra p. I-5263, punt 54).

29 F'dan ir-rigward, di?à ?ie de?i? li, fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni, il-karatteristika essenziali tal-?las hija li dan il-?las jikkostitwixxi I-korispettiv ekonomiku tas-servizz in kwistjoni (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tas-27 ta' Settembru 1988, Humbel, 263/ 86, ?abra p. 5365, punt 17; tas-26 ta' ?unju 2003, Skandia u Ramstedt, C-422/01, ?abra p. I-6817, punt 23; tal-11 ta' Settembru 2007, Schwarz u Gootjes-Schwarz, C-76/05, ?abra p. I-6849, punt 38, kif ukoll Il-Kummissjoni vs Il-?ermanja, C-318/05, ?abra p. I-6957, punt 67).

30 Fit-tieni lok, g?andu ji?i osservat li I-Qorti tal-?ustizzja eskludiet mill-kun?ett ta' “servizzi” fis-sens ta' I-Artikolu 50 KE I-korsijiet mog?tija minn ?erti stabbilimenti li jag?mlu parti minn sistema ta' edukazzjoni pubblika u li huma ffinanzjati, kompletament jew prin?ipalment, minn fondi pubbli?i (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Humbel, i??itata iktar 'il fuq, punt 18, kif ukoll is-sentenza tas-7 ta' Di?embru 1993, Wirth, C-109/92, ?abra p. I-6447, punti 15 u 16). B'hekk il-Qorti tal-?ustizzja ppre?i?at li, billi jistabbilixxi u billi j?omm sistema ta' edukazzjoni pubblika b?al din, iffinanzjata b?ala regola ?enerali mill-ba?it pubbliku u mhux mill-istudenti jew mill-?enituri tag?hom, I-intenzjoni ta' I-Istat ma tkunx li je?er?ita attivitajiet bi ?las i?da li jissodisfa I-missjoni tieg?u fl-

oqsma so?jali, kulturali u edukattivi fil-konfront ta?-?ittadini tieg?u (ara s-sentenza Schwarz u Gootjes-Schwarz, i??itata iktar 'il fuq, punt 39).

31 Madankollu, il-kaw?a prin?ipali ma tikkon?ernax l-attività ta' tag?lim e?er?itata mill-universitajiet stess, iffinanzjati mill-ba?it pubbliku. G?all-kuntrarju, il-kaw?a prin?ipali, l-istess b?alle?i?lazzjoni nazzjonali in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, tikkon?erna servizzi mog?tija fuq ba?i part time minn persuni naturali li l-universitajiet ikollhom b?onn sabiex jissodisfaw il-missjoni tag?hom. Ir-remunerazzjoni g?al dawn is-servizzi tista' tirrappre?enta ?las min-na?a ta' l-università kk?ernata.

32 Kif l-Avukat ?enerali osserva fil-punt 12 tal-Konklu?jonijiet tieg?u, il-fattur de?i?iv li jqieg?ed attività fil-kamp ta' applikazzjoni tad-dispo?izzjonijiet tat-Trattat dwar il-libertà li ji?u pprovduti servizzi huwa n-natura ekonomika tag?ha, ji?ifieri li l-attività ma tkunx e?er?itata bla ?las.

33 Mill-banda l-o?ra, g?all-kuntrarju ta' dak li jidher li tikkunsidra l-qorti tar-rinviju, f'dan ir-rigward mhuwiex me?tie? li l-prestatarju tas-servizz ikollu l-g?an li jag?mel profitt (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tat-12 ta' Lulju 2001, Smits u Peerbooms, C-157/99, ?abra p. I-5473, punti 50 u 52).

34 Minn dan jirri?ulta li l-kaw?a prin?ipali, l-istess b?all-punt 26 ta' l-Artikolu 3 ta' l-EStG, tikkon?erna servizzi mog?tija "bi ?las". Is-somma li s-Sur Jundt ir?ieva mill-università, fir-rigward ta' l-attività b?ala g?alliem, anki jekk jitqies li din l-attività kienet e?er?itata fuq ba?i kwa?i volontarja, tikkostitwixxi ?las fis-sens ta' l-Artikolu 50 KE, ji?ifieri korrispettiv g?as-servizz iprovdut minnu.

35 Fl-a??ar lok, il-fatt li l-attività ta' tag?lim ti?i e?er?itata f'isem università, persuna ?uridika rregolata mid-dritt pubbliku, m'g?andux l-effett li jo?ro? is-servizz mog?ti mill-kamp ta' applikazzjoni ta' l-Artikolu 49 KE.

36 Il-qorti tar-rinviju tesprimi xi dubji f'dan ir-rigward meta tistaqsi jekk servizzi mog?tija fis-servizz ta' jew f'isem istituzzjoni rregolata mid-dritt pubbliku li jistg?u jaqg?u fil-kamp ta' applikazzjoni ta' l-Artikolu 45 KE, li g?andu jittie?ed in kunsiderazzjoni wkoll fil-kuntest tal-libertà li ji?u pprovduti servizzi, jikkostitwixxu servizzi g?all-finijiet pre?enti. Skond il-qorti tar-rinviju, dawn is-servizzi g?andhom ji?u kkunsidrati b?ala "semi pubbli?i" u huma attivitajiet li jaqg?u fl-e?er?izzju ta' l-awtorità pubblica ta' l-Istat.

37 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i indikat li, g?alkemm skond l-ewwel paragrafu ta' l-Artikolu 45 KE, ikkunsidrat flimkien ma' l-Artikolu 50 KE, il-libertà li ji?u pprovduti servizzi ma tapplikax g?all-attivitàajiet li fi Stat Membru jaqg?u, anke in?identalment, fl-ambitu ta' l-e?er?izzju ta' l-awtorità pubblika, din id-deroga, madankollu, g?andha tkun limitata g?all-attivitàajiet li, fihom infushom, jikkostitwixxu parte?ipazzjoni diretta u spe?ifika fl-e?er?izzju ta' l-awtorità pubblika (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tal-21 ta' ?unju 1974, Reyners, 2/74, ?abra p. 631, punt 45; tal-31 ta' Mejju 2001, II-Kummissjoni vs L-Italja, C-283/99, ?abra p. I-4363, punt 20, u tat-30 ta' Marzu 2006, Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, C-451/03, ?abra p. I-2941, punt 46).

38 Issa, mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja dwar l-Artikolu 39(4) KE jirri?ulta li l-attivitàajiet fis-servizz pubbliku ta' tag?lim fl-università ma jaqg?ux fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-deroga (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-30 ta' Mejju 1989, Allué u Coonan, 33/88, ?abra p. 1591, punt 7, u kif ukoll tat-2 ta' Lulju 1996, II-Kummissjoni vs II-Gre?ja, C-290/94, ?abra p. I-3285, punt 34).

39 G?aldaqstant, ir-risposta g?all-ewwel domanda g?andha tkun li attivit? ta' tag?lim e?er?itata minn persuna taxxabbi fi Stat Membru fis-servizz ta' persuna ?uridika rregolata mid-dritt pubbliku, f'dan il-ka? universit?, li tkun tinsab fi Stat Membru ie?or, taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' I-Artikolu 49 KE anki jekk tkun e?er?itata fuq ba?i part time jew fuq ba?i kwa?i volontarja.

Fuq it-tieni domanda

40 Permezz tat-tieni domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk ir-restrizzjoni g?al-libert? li ji?u pprovduti servizzi li tirri?ulta mill-fatt li le?i?lazzjoni nazzjonali tirri?erva I-applikazzjoni ta' e?enzjoni mit-taxxa fuq id-d?ul g?all-?lasijiet mog?tija, b?ala korrispettiv g?al attivit? ta' tag?lim e?er?itata fuq ba?i part-time, minn universitajiet, persuni ?uridi?i rregolati mid-dritt pubbliku, stabbiliti fit-territorju nazzjonali, u ti??ad din I-e?enzjoni meta dawn il-?lasijiet jing?ataw minn universit? stabbilita fi Stat Membru ie?or, hijiex ?ustifikata min?abba ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali. F'dan ir-rigward, il-qorti tar-rinviju ssemmi b'mod partikolari I-fatt li dan il-vanta?? fiskali huwa bba?at fuq ir-ra?uni wa?danija li din I-attivit? hija e?er?itata favur persuna ?uridika nazzjonali rregolata mid-dritt pubbliku.

Osservazzjonijiet sottomessi lill-Qorti tal-?ustizzja

41 Skond il-konju?i Jundt u I-Kummissjoni, il-fatt li dawn il-?lasijiet huma e?entati biss meta jing?ataw minn universitajiet pubbli?i li jkunu jinsabu fit-territorju nazzjonali u ma jibbenefikawx minn din I-e?enzjoni jekk jing?ataw minn universitajiet pubbli?i stabbiliti fi Stati Membri o?ra jikkostitwixxi restrizzjoni g?al-libert? li ji?u pprovduti servizzi li mhijiex ?ustifikata minn interess pubbliku le?ittimu.

42 Fl-ewwel lok, ir-restrizzjoni kkaw?ata mil-le?i?lazzjoni in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma tistax ti?i ??ustifikata permezz ta' I-g?an tag?ha, li huwa li ti?i assigurata d-disponibbilt? ta' I-g?alliema sabiex je?er?itaw I-attivit? tag?hom fuq ba?i part time u li b'hekk tinkora??ixxi s-settur tal-formazzjoni u tat-tag?lim.

43 Il-konju?i Jundt iqisu b?ala rilevanti f'dan ir-rigward is-sentenza ta' I-10 ta' Marzu 2005, Laboratoires Fournier (C-39/04, Rec. p. I-2057). Fil-punt 23 ta' dik is-sentenza, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li I-promozzjoni tar-ri?erka u ta' I-i?vilupp ma tistax ti??ustifika mi?ura nazzjonali li ??a??ad minn vanta?? fiskali kull operazzjoni ta' ri?erka li ma titwettaqx fl-Istat Membru kk?ernat. Fil-fatt, tali mi?ura tkun direttament kuntrarja g?all-g?an tal-politika Komunitarja fil-qasam tar-ri?erka u ta' I-i?vilupp teknolo?iku, iddefinit fl-Artikolu 163(2) KE.

44 Bi-istess mod, ikun kuntrarju g?all-g?anijiet tal-Komunit? Ewropea fir-rigward tal-formazzjoni li g?alliem li je?er?ita I-attivit? tieg?u fuq ba?i part time ji?i m?a??ad minn vanta??i fiskali li jistg?u jinkora??ixxi d-disponibbilt? tieg?u. Fil-fatt, skond I-Artikolu 149 KE, il-kooperazzjoni bejn I-Istati Membri fir-rigward tal-formazzjoni u tal-mobilit? ta' I-istudenti u ta' I-g?alliema g?andha ti?i inkora??ita. B'mod indirett, ir-rifjut li ting?ata I-e?enzjoni mit-taxxa in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali jag?ti in?entiv lil g?alliem li je?er?ita I-professjoni tieg?u fuq ba?i part time sabiex jg?allem biss f'universitajiet nazzjonali.

45 Fit-tieni lok, le?i?lazzjoni b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma tistax, kuntrarjament g?al dak li jidher li tikkunsidra I-qorti tar-rinviju, ti?i ??ustifikata, fid-dawl tal-koerenza tas-sistema fiskali ?ermani?a, bl-argument li I-vanta?? fiskali in kwistjoni g?andu effetti po?ittivi fuq il-provvista ta' tag?lim mill-universitajiet nazzjonali.

46 Effettivament, il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja tikkonferma li I-?ustifikazzjoni bba?ata fuq il-b?onn li tin?amm il-koerenza tas-sistema fiskali nazzjonali, li ?iet a??ettata fis-sentenza

Bachmann u fis-sentenza Il-Kummissjoni vs Il-Bel?ju, i??itati iktar 'il fuq, g?andha ti?i interpretata b'mod strett. Il-kundizzjonijiet stabbiliti mill?-urisprudenza li tirri?ulta mis-sentenza Bachmann mhumie issodisfati f'dan il-ka? peress li l-vanta?? fiskali in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, ji?ifieri l-e?enzjoni ta' l-allowances g?al spejje? professjonali", mhuwiex ibbilan?jat b'taxxa partikolari. Il-fatt li l-e?enzjoni ta' l-allowances g?al spejje? professjonali tista' tirri?ulta, indirettament, f'venta??i g?all-Istat ?ermani? ma jippermettix li ti?i stabbilita koerenza tas-sistema fiskali nazzjonali u g?alhekk ma jistax ji??ustifika le?i?lazzjoni b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali.

47 Skond il-Gvern ?ermani?, huwa minnu li restrizzjoni g?al-libertà li ji?u pprovduti servizzi tista' tirri?ulta mill-fatt li g?alliem li je?er?ita l-attività tieg?u fuq ba?i part time f'università stabbilita fi Stat Membru ie?or bi ?las ta' allowances g?al spejje? professjonali ma jibbenefikax mill-vanta?? fiskali in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali. Madankollu, din ir-restrizzjoni hija ?ustifikata min?abba ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali marbuta mal-promozzjoni tat-tag?lim, tar-ri?erka u ta' l-i?vilupp.

48 F'dan ir-rigward, dan il-gvern isostni li l-punt 26 ta' l-Artikolu 3 ta' l-EStG jag?ti in?entiv lill-g?alliem li je?er?itaw l-attività tag?hom fuq ba?i part time sabiex joffru s-servizzi tag?hom b'mod kwa?i volontarju f'istituzzjonijiet identifikati minn din id-dispo?izzjoni fejn b?ala korrispettiv g?al dawn is-servizzi jing?ataw ?las modest fil-forma ta' allowances g?al spejje? professjonali.

49 G?aldaqstant, l-g?an tad-dispo?izzjoni msemmija huwa li, permezz ta' e?enzjonijiet fiskali li minnhom jibbenefikaw ?ittadini li je?er?itaw attivitajiet o?ra minbarra l-attivitàajiet professjonali prin?ipali tag?hom, issostni lill-persuni ?uridi?i rregolati mid-dritt pubbliku elenkti f'din id-dispo?izzjoni, f'dan il-ka?, l-universitajiet. L-g?an u l-effett ta' din id-dispo?izzjoni huma li tqieg?ed g?ad-dispo?izzjoni ta' l-universitajiet g?alliem bi prezz vanta??u?. Din id-dispo?izzjoni hija ?ustifikata min?abba ra?uni imperattiva ta' interess ?enerali, ji?ifieri l-promozzjoni tat-tag?lim, tar-ri?erka u ta' l-i?vilupp. Din hija dispo?izzjoni adegwata u ne?essarja sabiex jintla?aq l-g?an mixtieq.

50 F'kull ka?, il-Gvern ?ermani? jikkunsidra li g?ar-Repubblika Federali ?ermani?a ma je?isti ebda obbligu li ssostni universitajiet ta' Stati Membri o?ra. Peress li l-organizzazzjoni tat-tag?lim, l-istess b?at-tassazzjoni diretta, g?adha taqa' fil-kompetenza ta' l-Istati Membri, kull Stat Membru g?andu jkun jista', f'dawn l-oqsma, je?er?ita diskrezzjoni fir-rigward tal-kontenut tar-regoli nazzjonali tieg?u.

51 L-Artikolu 149(1) KE jesprimi b'mod ?ar il-fatt li l-Komunità g?andha te?er?ita l-azzjoni tag?ha fil-qasam ta' l-edukzzjoni "filwaqt li tirrispetta g?al kollox ir-responsabbiltà ta' l-Istati Membri g?al dak li hu kontenut ta' tag?lim u l-organizzazzjoni ta' sistemi ta' edukazzjoni". Minn dan il-Gvern ?ermani? jikkonkludi li l-Istati Membri jistg?u jirregolaw b'mod awtonomu fit-territorju tag?hom l-organizzazzjoni tas-sistema edukattiva tag?hom u g?alhekk l-organizzazzjoni ta' l-attivitàajiet ta' tag?lim fl-universitajiet tag?hom. Peress li r-Repubblika Federali tal-?ermanja ftit li xejn g?andha influwenza fuq l-organizzazzjoni ta' istituzzjonijiet ta' tag?lim ta' l-Istati Membri l-o?ra, hija ma tistax tkun obbligata tissussidja l-funzionament tag?hom billi tirrinunzja g?at-taxxa dovuta lilha mill-persuni taxxabbi.

Ir-risposta tal-Qorti tal-?ustizzja

52 Skond ?urisprudenza kostanti, l-Artikolu 49 KE jipprekludi l-applikazzjoni ta' kull le?i?lazzjoni nazzjonali li jkollha b?ala effett li tirrendi l-provvista ta' servizzi bejn l-Istati Membri iktar diffi?li mill-provvista ta' servizzi purament interni g?al Stat Membru (sentenzi tal-5 ta' Ottubru 1994, Il-Kummissjoni vs Franza, C-381/93, ?abra p. I-5145, punt 17; tat-28 ta' April 1998, Kohl, C-158/96, ?abra p. I-1931 punt 33; Smits u Peerbooms, i??itata iktar 'il fuq, punt 61; tat-3 ta' Ottubru 2002, Danner, C-136/00, ?abra p. I-8147, punt 29, kif ukoll tat-8 ta' Settembru 2005, Mobistar u Belgacom Mobile, C-544/03 u C-545/03, ?abra p. I-7723, punt 30).

53 F'dan ir-rigward, mhuwiex ikkонтestat quddiem il-Qorti tal-?ustizzja li, jekk attivit  ta' tag?lim e?er?itata fuq ba?i part time, b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tad-dispo?izzjonijiet tat-Trattat dwar il-libert   li ji?u pprovduti servizzi, le?i?lazzjoni nazzjonali b?all-punt 26 ta' l-Artikolu 3 ta' l-EStG tillimita l-libert   tas-Sur Jundt, kif iggarantita mill-Artikolu 49 KE, li jipprovdi s-servizzi tieg?u fi Stat Membru ie?or safejn i??a??du mill-vanta?? fiskali li minnu kien jibbenefika li kieku kien jiprovdi l-istess servizzi fl-Istat Membri tieg?u stess.

54 Barra minn hekk, il-qorti tar-rinviju stess tesponi li l-le?i?lazzjoni nazzjonali in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li tapplika bl-istess mod g?a?-?ittadini nazzjonali u g?all-barranin li je?er?itaw attivitajiet fis-servizz ta' persuni ?uridi?i nazzjonali rregolati mid-dritt pubbliku, to?loq trattament anqas favorevoli g?as-servizzi pprovduti lil destinatarji li jinsabu fi Stati Membri o?ra meta mqabel mat-trattament irri?ervat g?al dawk mog?tija fit-territorju nazzjonali u tikkostitwixxi restrizzjoni g?al-libert   li ji?u pprovduti servizzi.

55 G?andu ji?i e?aminat jekk tali restrizzjoni g?al-libert   li ji?u pprovduti servizzi tistax tkun o??ettivament i??ustifikata.

56 F'dan il-kuntest, fl-ewwel lok, g?andu ji?i mist?arre? jekk, kif isostni l-Gvern ?ermani?, ir-restrizzjoni prevista fil-le?i?lazzjoni nazzjonali hijex i??ustifikata min?abba r-ra?uni imperattiva ta' interess ?enerali li tikkostitwixxi l-promozzjoni tat-tag?lim, tar-ri?erka u ta' l-i?vilupp.

57 Argument b?al dan ma jistax ji?i a??ettat.

58 Anki jekk jitqies li l-g?an ta' promozzjoni tat-tag?lim jikkostitwixxi ra?uni imperattiva ta' interess ?enerali, xorta jibqa' l-fatt li, sabiex mi?ura restriktiva tkun i??ustifikata, hija g?andha tirrispetta l-prin?ipju ta' proporzjonalit  , fis-sens li hija g?andha tkun adegwata sabiex tiggarantixxi li jintla?aq l-g?an tag?ha filwaqt li ma tmurx lil hinn minn dak li jkun ne?essarju sabiex jintla?aq (sentenzi tas-26 ta' Settembru 2000, Il-Kummissjoni vs Il-Bel?ju, C-478/98, ?abra p. I-7587, punt 41, u ta' l-4 ta' Marzu 2004, Il-Kummissjoni vs Franza, C-334/02, ?abra p. I-2229, punt 28).

59 Huwa minnu li, fil-punt 23 tas-sentenza Laboratoires Fournier, i??itata iktar 'il fuq, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li ma setax ji?i esklu? li l-promozzjoni tar-ri?erka u ta' l-i?vilupp tikkostitwixxi ra?uni imperattiva ta' interess ?enerali. Madankollu, hija ?a?det l-argument li Stat Membru ma jistax ikun obbligat jippromwovi r-ri?erka fi Stat Membru ie?or u kkunsidrat li le?i?lazzjoni nazzjonali li tirri?erva l-benefi??ju ta' kreditu fiskali g?al dawk l-operazzjonijiet ta' ri?erka mwettqa fl-Istat Membru kkon?ernat kienet tikkostitwixxi restrizzjoni g?al-libert   li ji?u pprovduti servizzi. Il-Qorti tal-?ustizzja kkunsidrat tali le?i?lazzjoni b?ala direttament kuntrarja g?all-g?an tal-politika Komunitarja fil-qasam tar-ri?erka u ta' l-i?vilupp teknolo?iku li, skond l-Artikolu 163(2) KE, hija inti?a b'mod partikolari sabiex jitne??ew l-ostakoli fiskali g?all-kooperazzjoni fil-qasam tar-ri?erka.

60 Fil-kuntest tal-kaw?a prin?ipali, g?andu ji?i mfakkar li l-Artikolu 149(1) KE jipprevedi li "[i]l-Komunit   g?andha tikkontribwixxi g?all-i?vilupp ta' edukazzjoni ta' kwalit   billi tinkora??ixxi kooperazzjoni bejn l-Istati Membri u, jekk ikun me?tie?, billi tappo??a u tissupplimenta l-azzjonijiet tag?hom" filwaqt li l-Artikolu 149(2) KE jipprovdi li "[l]-azzjoni [K]omunitarja g?andha tkun immirata

lejn [...] l-linkora??iment tal-mobilità fost l-studenti u l-g?alliema".

61 Le?i?lazzjoni ta' Stat Membru b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tmur kontra dawn l-g?anijiet safejn tiskora??ixxi lill-g?alliema li je?er?itaw l-attività tag?hom fuq ba?i part time milli je?er?itaw il-libertajiet fundamentali tag?hom sabiex joffru s-servizzi tag?hom fi Stat Membru ie?or billi ??a??adhom minn vanta?? fiskali li kienu jibbenefikaw minnu li kieku jipprovdū l-istess servizzi fit-territorju nazzjonali.

62 Il-Qorti tal-?ustizzja di?a enfasizzat l-importanza ta' dawn l-g?anijiet fil-kuntest ta' l-Artikolu 18 KE. Wara li fakkret li l-opportunitajiet mog?tija mit-Trattat fejn jid?ol il-moviment ta?-?ittadini ta' l-Unjoni ma jistg?ux jiprodu?u l-effetti s?a? tag?hom jekk ?ittadin ta' Stat Membru jista' ji?i disswa? milli jag?mel u?u minnhom minn ostakoli mag?mula fil-konfront tar-residenza tieg?u fi Stat Membru ie?or minn le?i?lazzjoni ta' l-Istat ta' ori?ini tieg?u li tippenalizzah min?abba s-sempli?i fatt li huwa e?er?itahom, il-Qorti tal-?ustizzja effettivament indikat li din il-kunsiderazzjoni hija partikolarment importanti fil-qasam ta' l-edukazzjoni, fid-dawl ta' l-g?anijiet ta' l-Artikolu 3(1)(q) KE u tat-tieni in?i? ta' l-Artikolu 149(2), ji?ifieri, li ti?i inkora??ita l-mobilità ta' l-studenti u ta' l-g?alliema (ara s-sentenza tat-23 ta' Ottubru 2007, Morgan u Bucher, C-11/06 u C-12/06, ?abra p. l-2757, punti 26 u 27 u l-?urisprudenza ??itata).

63 Le?i?lazzjoni b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, billi te?er?ita influwenza simili g?al dik tal-le?i?lazzjoni nazzjonali in kwistjoni fil-kaw?a li wasslet g?as-sentenza Laboratoires Fournier, i??itata iktar 'il fuq, tippre?udika l-libertà ta' l-g?alliema li je?er?itaw l-attività tag?hom fuq ba?i part time li jag??lu l-post fejn jipprovdū s-servizzi tag?hom fi ?dan il-Komunità ming?ajr ma ?ie stabbilit li, sabiex jintla?aq l-allegat g?an ta' promozzjoni tat-tag?lim, huwa me?tie? li l-benefi??ju ta' l-e?enzjoni mit-taxxa in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ji?i rri?ervat g?al dawk il-persuni taxxabbi biss li je?er?itaw attività ta' tag?lim fuq ba?i part time fl-universitajiet li jinsabu fit-territorju nazzjonali.

64 G?andu ji?i kkonstatat, fil-fatt, li l-Gvern ?ermani? ma ressaq ebda argument li jista' jipprova li l-g?an imsemmi fil-punt pre?edenti ma jistax jintla?aq ming?ajr il-le?i?lazzjoni in kwistjoni u li ma jistax jintla?aq permezz ta' metodi alternativi li ma jaffettwawx l-g?a?la, mill-g?alliema li je?er?itaw l-attività tag?hom fuq ba?i part time, tal-post fejn huma jistg?u joffru s-servizzi tag?hom.

65 Fit-tieni lok, g?andu ji?i mist?arre? jekk ir-restrizzjoni in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tistax ti?i ??ustifikata min?abba l-?tie?a li ti?i ggarantita l-koerenza tas-sistema fiskali ?ermani?a, kif issostni l-qorti tar-rinviju.

66 Skond il-qorti tar-rinviju, il-punt 26 ta' l-Artikolu 3 ta' l-EStG je?les lill-lstat ?ermani? minn ?erti responsabbiltajiet permezz ta' mi?ura fiskali safejn, minn na?a, l-g?alliema li je?er?itaw l-attività tag?hom fuq ba?i part time jibbenefikaw minn e?enzjoni mit-taxxa jekk jg?allmu f'universitajiet pubbli?i nazzjonali u, min-na?a l-o?ra, l-Istat ?ermani? jibbenefika minn dan min?abba li b'hekk jassigura l-funzionijiet ta' tag?lim u ta' ri?erka ta' dawn l-universitajiet bi spi?a i?g?ar. G?aldaqstant, il-qorti tar-rinviju g?andha dubju jekk, fil-kaw?a prin?ipali, te?istix rabta diretta bejn l-e?enzjoni mit-taxxa mog?tija lill-persuna taxxabbi fir-rigward ta' l-attività part time ta' tag?lim tag?ha u l-fatt li din l-attività ta' tag?lim hija e?er?itata favur persuna ?uridika nazzjonali rregolata mid-dritt pubbliku. Minn dan l-aspett, huwa pre?unt, minn na?a, li s-servizz tal-persuna taxxabbi, iffavorit mill-vanta?? fiskali, iservi l-interess komuni u, min-na?a l-o?ra, li dan il-“vanta??” li minnu jibbenefika l-interess komuni jpatti g?all-i?vanta?? li jirri?ulta mir-rinunzia g?at-taxxa.

67 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i mfakkar li huwa minnu li fil-punti 28 u 21 rispettivamente tas-sentenzi ??itati iktar 'il fuq Bachman u tat-28 ta' Jannar 1992, Il-Kummissjoni vs Il-Bel?ju, il-Qorti tal-?ustizzja a??ettat li l-?tie?a li ti?i ppre?ervata l-koerenza ta' sistema fiskali tista' ti??ustifika restrizzjoni g?all-e?er?izzju tal-libertajiet fundamentali ggarantiti mit-Trattat.

68 Madankollu, skond ?urisprudenza kostanti, sabiex argument ibba?at fuq tali ?ustifikazzjoni jkun jista' ji?i a??ettat, huwa me?tie? li ti?i stabbilita l-e?istenza ta' rabta diretta bejn il-vanta?? fiskali kkon?ernat u l-kumpens ta' dan il-vanta?? permezz ta' taxxa partikolari (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-23 ta' Frar 2006, Keller Holding, C-471/04, ?abra p. I-2107, punt 40; tad-29 ta' Marzu 2007 Rewe Zentralfinanz, C-347/04, ?abra p. I-2647, punt 62, u tal-11 ta' Ottubru 2007, Hollman, C-443/06, ?abra p. I-8491, punt 56).

69 Mill-perspettiva tas-sistema fiskali, ma te?istix rabta diretta bejn l-e?enzjoni mit-taxxa ta' l-allowances g?al spejje? professjonalni mog?tija minn universitajiet ?ermani?i u kumpens g?al dan il-vanta?? permezz ta' taxxa partikolari.

70 Kif osserva l-Avukat ?enerali fil-punt 23 tal-konklu?jonijiet tieg?u, fil-kaw?a prin?ipali ?ie sempli?ement issu??erit li l-e?enzjoni mit-taxxa fuq id-d?ul hija kkumpensta bil-vanta?? li jirri?ulta g?all-Istat ?ermani? mill-fatt li l-attivitajiet ta' tag?lim u ta' ri?erka ji?u e?er?itati minn g?alliema part time. L-e?istenza ta' rabta daqstant ?enerali u indiretta bejn il-vanta?? fiskali g?all-persuna taxxabqli u l-allegat vanta?? g?all-Istat Membru mhijiex bi??ejed fid-dawl tar-rekwi?iti stabbiliti fil-?urisprudenza li tirri?ulta mis-sentenza Bachmann, i??itata iktar 'il fuq.

71 G?alhekk, l-argument inti? sabiex ir-restrizzjoni g?all-prin?ipju tal-libertà li ji?u pprovduti servizzi ti?i ??ustifikata min?abba l-?tie?a li ti?i assigurata l-koerenza tas-sistema fiskali ?ermani?a ma jistax jintlaqa'.

72 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, il-fatt li vanta?? fiskali nazzjonali japplika biss meta l-attività kkon?ernata tkun e?er?itata favur persuna ?uridika nazzjonali rregolata mid-dritt pubbliku ma jistax ji??ustifika r-restrizzjoni g?al-libertà li ji?u pprovduti servizzi.

73 G?aldaqstant, ir-risposta g?at-tieni domanda g?andha tkun li r-restrizzjoni g?al-libertà li ji?u pprovduti servizzi li tirri?ulta mill-fatt li le?i?lazzjoni nazzjonali tirri?erva l-applikazzjoni ta' e?enzjoni mit-taxxa fuq id-d?ul g?all-?lasijiet mag?mula, b?ala korrispettiv g?al attività ta' tag?lim e?er?itata fuq ba?i part time, minn universitajiet, persuni ?uridi?i rregolati mid-dritt pubbliku, stabbiliti fit-territorju nazzjonali, u ti??ad din l-e?enzjoni meta dawn il-?lasijiet isiru minn università stabbilita fi Stat Membru ie?or, mhijiex ?ustifikata mill-fatt li dan il-vanta?? fiskali huwa bba?at biss fuq i?-?irkustanza li l-attività ta' tag?lim tkun e?er?itata favur persuna ?uridika nazzjonali rregolata mid-dritt pubbliku.

Fuq it-tielet domanda

Osservazzjonijiet sottomessi lill-Qorti tal-?ustizzja

74 Peress li l-qorti tar-rinviju g?amlet it-tielet domanda fl-eventwalità li ting?ata risposta negattiva g?at-tieni domanda u peress li dik id-domanda g?andha ting?ata, fil-fehma tieg?u, risposta affermattiva, il-Gvern ?ermani? jikkunsidra li m'hemmx lok li ting?ata risposta g?at-tielet domanda.

75 Skond il-konju?i Jundt, ma jistax ji?i sostnut li restrizzjoni mhux ?ustifikata g?al-libertà li ji?u pprovduti servizzi hija xorta wa?da kompatibbli mad-dritt Komunitarju min?abba r-responsabbiltà li baqg?alhom l-Istati Membri fir-rigward ta' l-organizzazzjoni tas-sistema edukattiva ta?t l-Artikolu 149 KE. L-Istat ?ermani? huwa obbligat jippromwovi l-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri u mhux li jifixkel din il-kooperazzjoni billi jadotta le?i?lazzjoni favur tieg?u.

76 Skond il-Kummissjoni, il-punt 26 ta' l-Artikolu 3 ta' l-EStG ma jaqax barra l-kamp ta' applikazzjoni tal-libertà li ji?u pprovduti servizzi min?abba l-kompetenza li baqg?alhom l-Istati

Membri fir-rigward ta' l-organizzazzjoni tas-sistemi edukattivi tag?hom. L-Artikolu 149 KE ma jeskludix tali sistema fiskali, applikata g?all-attività ta' tag?lim universitarju, mill-kamp ta' applikazzjoni tal-libertà li ji?u pprovduti servizzi.

77 Barra minn hekk, il-Kummissjoni tikkunsidra li l-punt 26 ta' l-Artikolu 3 ta' l-EStG la jikkon?erna l-organizzazzjoni ta' l-edukazzjoni u lanqas il-politika tat-tag?lim. Din id-dispo?izzjoni sempli?ement tistabbilixxi deroga fiskali inti?a sabiex tiffavorixxi, b'mod ?enerali, l-attivitàjet professionali e?er?itati fuq ba?i part time fl-interess komuni, ming?ajr ma g?andha ebda rabta spe?ifika mas-sistema edukattiva.

78 Skond il-Kummissjoni, l-Artikolu 128 tat-Trattat KEE u d-dispo?izzjonijiet ta' dritt sekondarju adottati fuq din il-ba?i jikkontradixxu indirettament l-opinjoni tal-Bundesfinanzhof li l-kaw?a prin?ipali tikkon?erna deroga g?ar-regoli tal-libertà li ji?u pprovduti servizzi ?ustifikata min?abba l-aspett "politiku tat-tag?lim". Fil-fatt, minn dawn id-dispo?izzjonijiet jirri?ulta li l-ostakoli artifi?jali g?all-mobilità ta' l-g?alliema huma kuntrarji g?all-g?anijiet tal-politika Komunitarja fil-qasam tat-tag?lim professionali u li dan kien di?à l-ka? fi?-?mien meta se??ew il-fatti fil-kaw?a prin?ipali. Mill-bqija, kif jirri?ulta mill-Artikolu 149 KE, "l-inkora??iment tal-mobilità fost l-istudenti u l-g?alliema" huwa rikonoxxut b'mod espli?itu b?ala wie?ed mill-g?anijiet tal-Komunità stabbiliti fit-Trattat.

Ir-risposta tal-Qorti tal-?ustizzja

79 Permezz tat-tielet domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju qieg?da essenzjalment tistaqsi jekk il-fatt li l-Istati Membri g?andhom il-kompetenza li jidde?iedu huma stess dwar l-organizzazzjoni tas-sistema edukattiva tag?hom huwiex ta' natura li jag?mel kompatibbli mad-dritt Komunitarju le?i?lazzjoni nazzjonali li tirri?erva l-benefi??ju ta' e?enzjoni mit-taxxa g?all-persuni taxxabbi li je?er?itaw attivitajiet fis-servizz ta' jew f'isem universitatijet pubbli?i nazzjonali.

80 Skond il-qorti tar-rinviju, il-punt 26 ta' l-Artikolu 3 ta' l-EStG jista' jinfiehem b?ala espressjoni tal-kompetenza ta' l-Istati Membri li jidde?iedu huma stess il-mod kif g?andha ti?i organizzata s-sistema edukattiva tag?hom u dan il-poter jimplika l-libertà li l-benefi??ju ta' e?enzjoni mit-taxxa ji?i limitat g?all-persuni taxxabbi li je?er?itaw attivitajiet fis-servizz ta' jew f'isem università pubblika nazzjonali.

81 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i osservat li huwa minnu li mill-Artikolu 149(1) KE jirri?ulta li l- "Komunità g?andha tikkontribwixxi g?all-i?vilupp ta' edukazzjoni ta' kwalità billi tinkora??ixxi kooperazzjoni bejn l-Istati Membri u, jekk ikun me?tie?, billi tappo??a u tissupplimenta l-azzjonijiet tag?hom, filwaqt li tirrispetta g?al kollox ir-responsabbiltà ta' l-Istati Membri g?al dak li hu kontenut ta' tag?lim u l-organizzazzjoni ta' sistemi ta' edukazzjoni u d-diversità kulturali u lingwistika tag?hom".

82 G?alkemm il-kompetenzi u r-responsabbiltajiet ta' l-Istati Membri f'dawn l-oqsma mhumiex indikati fl-Artikolu 128 tat-Trattat KEE, li kien id-dispo?izzjoni rilevanti fi?-?mien meta se??ew il-fatti fil-kaw?a prin?ipali, mill-punt 19 tas-sentenza Gravier, i??itata iktar 'il fuq, jirri?ulta li, fi?-?mien in kwistjoni, l-organizzazzjoni ta' l-edukazzjoni u l-politika tat-tag?lim ma kinux jag?mlu parti, b?ala tali, mill-oqsma li t-Trattat KEE kien issu??etta g?all-kompetenza ta' l-istituzzjonijiet Komunitarji.

83 Madankollu, kif sostniet ?ustament il-Kummissjoni, le?i?lazzjoni b?all-punt 26 ta' l-Artikolu 3 ta' l-EStG mhijiex mi?ura li tikkon?erna l-kontenut tat-tag?lim jew l-organizzazzjoni tas-sistema edukattiva. Din id-dispo?izzjoni hija mi?ura fiskali ta' natura ?enerali li tag?ti vanta?? fiskali meta individwu jiddedika ru?u g?al attivitajiet li minnhom tibbenefika l-komunità in ?enerali.

84 Fil-fatt, fil-kamp ta' applikazzjoni tal-le?i?lazzjoni in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma jaqg?ux biss l-allowances g?al spejje? professionali li jing?ataw fir-rigward ta' attivitajiet ta' tag?lim minn

istituzzjonijiet pubbli?i ta' tag?lim u ta' ri?erka i?da anke dawk mog?tija fir-rigward ta' attivitajiet o?ra u minn istituzzjonijiet o?ra. G?aldaqstant, tali le?i?lazzjoni ma tikkostitwixx, fiha nnifisha, l-espressjoni tal-poter ta' Stat Membru li jorganizza s-sistema edukattiva tieg?u.

85 F'kull ka?, irrispettivamente mir-rabtiet effettivi jew allegati tag?ha ma' l-oqsma ta' kompetenzi rri?ervati g?all-Istati Membri, le?i?lazzjoni nazzjonali b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-prin?ipju tal-libertà li ji?u pprovdui servizzi.

86 Fil-fatt, l-Istati Membri huma marbuta je?er?itaw il-kompetenzi li huma rri?ervati lilhom in konformità mad-dritt Komunitarju u, b'mod partikolari, mad-dispo?izzjonijiet dwar il-libertà li ji?u pprovdui servizzi. Il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet f'dan is-sens f'diversi oqsma, fosthom fil-qasam tat-tassazzjoni diretta u tat-tag?lim (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi ??itati iktar 'il fuq Schwarz u Gootjes-Schwarz, punti 69 u 70, kif ukoll Il-Kummissjoni vs Il-?ermanja, punti 85 u 86).

87 G?aldaqstant, il-kompetenza u r-responsabbiltà li g?andhom l-Istati Membri fir-rigward ta' l-organizzazzjoni tas-sistema edukattiva tag?hom ma jistax ikollhom b?ala effett li jo?or?u le?i?lazzjoni fiskali b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali mill-kamp ta' applikazzjoni tad-dispo?izzjonijiet tat-Trattat dwar il-libertà li ji?u pprovdui servizzi u lanqas li jag?mlu kompatibbli mad-dritt Komunitarju r-rifjut li jing?ataw vanta??i fiskali rilevanti lill-g?alliema li joffru s-servizzi tag?hom fl-universitajiet ta' Stati Membri o?ra.

88 Kif jirri?ulta mill-punti 61 sa 63 ta' din is-sentenza dwar in-nuqqas ta' ?ustifikazzjoni g?al le?i?lazzjoni b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali abba?i ta' ra?uni imperattiva ta' interess ?enerali, anki jekk tali le?i?lazzjoni tikkostitwixxi mi?ura marbuta ma' l-organizzazzjoni tas-sistema edukattiva, hija xorta wa?da tibqa' inkompatibbli mat-Trattat safejn taffettwa l-g?a?la ta' l-g?alliema li je?er?itaw l-attività tag?hom fuq ba?i part time fir-rigward ta' fejn joffru s-servizzi tag?hom.

89 G?aldaqstant, ir-risposta g?at-tielet domanda g?andha tkun li l-fatt li l-Istati Membri huma kompetenti sabiex jidde?iedu huma stess dwar l-organizzazzjoni tas-sistema edukattiva tag?hom mhuwiex ta' natura li jag?mel kompatibbli mad-dritt Komunitarju le?i?lazzjoni nazzjonali li tirri?erva l-benefi??ju ta' e?enzjoni mit-taxxa g?all-persuni taxxabelli li je?er?itaw attivitajiet fis-servizz ta' jew f'isem universitajiet pubbli?i nazzjonali.

Fuq l-ispejje?

90 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni ta' l-osservazzjonijiet lill-Qorti, barra dawk ta' l-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (It-Tielet Awla) taqta' u tidde?iedi li:

- 1) **Attività ta' tag?lim e?er?itata minn persuna taxxabelli fi Stat Membru fis-servizz ta' persuna ?uridika rregolata mid-dritt pubbliku, f'dan il-ka? università, li tkun tinsab fi Stat Membru ie?or, taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' l-Artikolu 49 KE anki jekk tkun e?er?itata fuq ba?i part time jew fuq ba?i kwa?i volontarja.**

2) Ir-restrizzjoni g?al-libertà li ji?u pprovduti servizzi li tirri?ulta mill-fatt li le?i?lazzjoni nazzjonali tirri?erva l-applikazzjoni ta' e?enzjoni mit-taxxa fuq id-d?ul g?all-?lasijiet mag?mula, b?ala korrispettiv g?al attivit?ta' tag?lim e?er?itata fuq ba?i part time, minn universitajiet, persuni ?uridi?i rregolati mid-dritt pubbliku, stabbiliti fit-territorju nazzjonali, u ti??ad din l-e?enzjoni meta dawn il-?lasijiet isiru minn università stabbilita fi Stat Membru ie?or, mhijiex ?ustifikata minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali.

3) Il-fatt li l-Istati Membri huma kompetenti sabiex jidde?iedu huma stess dwar l-organizzazzjoni tas-sistema edukattiva tag?hom mhuwiex ta' natura li jag?mel kompatibbli mad-dritt Komunitarju le?i?lazzjoni nazzjonali li tirri?erva l-benefi??ju ta' e?enzjoni mit-taxxa g?all-persuni taxxabqli li je?er?itaw attivitajiet fis-servizz ta' jew f'isem universitajiet pubbli?i nazzjonali.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: il-?ermani?.